

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
☒: 1055 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 1/441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/208/2016/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

167/2016. (IX. 15.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2016. június 15-én előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2016. szeptember 15-én – dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

A panaszos a vele szemben, 2016. június 15-én magánlakásban történt rendőri intézkedés (igazoltatás), kényszerítő eszköz (testi kényszer) alkalmazása, valamint a rendőri hangnem és bánásmód miatt aznap elektronikus úton terjesztette elő panaszát, amit 2016. június 29. napján postai úton kiegészített.

I.

1) A panaszbeadvány és annak kiegészítése szerint az alábbi tényállás állapítható meg.

2016. június 15-én 11 és 12 óra között gépkocsival utazott lakása felé. Amikor bekanyarodott az utcájukba (ami egyenes és egy km-nél hosszabb), meglátta az előtte haladó Skoda kombi típusú rendőrségi gépkocsit. A panaszos ekkor kb. 40 km/h sebességgel közlekedett, a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (a továbbiakban: KRESZ) előírásainak megfelelően. Amikor a háza elé ért, megállt a kocsit beállónál, majd összeszedte holmijait és a hátul ülő, 8 éves kislánya is kiszállt. A panaszos ekkor azt látta, hogy a korábban előtte haladó rendőrségi gépkocsi öt méterre tőlük megállt.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Miután a panaszos kinyitotta a kertkaput, bementek az udvarra, onnan pedig a teraszra a kislánnyal. Éppen a bejárati ajtót akarta a panaszos kinyitni, amikor a rendőrök köszöntek neki („Jó napot!”). A panaszos kilépett a lépcsőfordulóhoz, és visszaköszönt a rendőröknek. A panaszos ezzel összefüggésben megjegyezte, hogy a házhoz felvezető lépcső és a ház bejárati ajtaja „L” alakban helyezkedik el.

A rendőrök a kapunál állva megkérték a panaszost, hogy menjen ki. A panaszos a kérésnek eleget tett és megindult a kapu irányába. Amikor a lépcsőn leért, törzsből oldalra fordult, hogy a lakás kulcsait a gyermeknek odaadja. A kislány nagy szemekkel nézett a kapu felé, mert időközben a három rendőr már a kapun belülre lépett. A panaszos továbbindult a kapu felé, és megkérdezte tőlük, hogy miért léptek be az ingatlanba. Illetve azt is mondta nekik, hogy menjenek ki, és utánuk megy. A rendőrök azonban háromszög alakzatban körbevették a panaszost, aki ismételten megkérdezte, miért mentek be az ingatlanba. Ők azt mondták, a panaszos ne magyarázzon, majd – előzetes figyelmeztetés nélkül – az egyik rendőr, akinek nevét a panaszos megadta beadványában (H. R.) megragadta bal alkarját, míg a panaszos jobb oldalán álló másik rendőr (J. T.) próbálta őt kitolni. Ekkor a panaszos – a kiszolgáltatott helyzete miatt, és mert félt, mi fog következni – felkiáltott, hogy engedjék el, illetve azt is, hogy „mit akarnak? Talán meg akarnak erőszakolni az udvaron?” Visszahúzta a karját, és, félve a további bántalmazástól, a kapun kívülre ment, ahova követték a rendőrök.

Az utcán kérték a rendőrök, hogy adja át személyes okmányait és az autó papírjait. A panaszos ekkor a rémülettől hangosan, de nem kiabálva megkérdezte, miért bántalmazták benn. A rendőrök közölték, hogy szabályosan jártak el vele szemben, ezért kisebb vita alakult ki velük. A panaszos megkérdezte, miért nem akkor állították meg, amikor forgalomban volt, miért nem használtak megkülönböztető fény- és hangjelzést. A rendőrök gúnyosan azt mondták, hogy ha kell sziréna, mindjárt bekapcsolják, de érdemi választ nem kapott. Amikor pedig a panaszos azt mondta, hogy ezt jelteni fogja a feletteseiknek, akkor a kezét hátra csavaró rendőr gúnyolódva mondta, hogy jelentse P. S. miniszternek.

A rendőrök megalázóan beszéltek vele (olyan szavakat használtak, mint „primitív, bunkó, aljas, tudattalan”). A panaszos átadta a kért iratokat, amiket rendben találtak.

Időközben hazaérkezett a panaszos élettársa is. Megmutatta neki az alkarját, ami akkorra bepirosodott. Ezt követően a rendőrök már visszafogottan beszéltek, visszaadták a panaszosnak az összes okmányt, majd a rendőrségi gépkocsiból kikiabáltak, hogy feljelentik a panaszost.

2) A panaszos 2016. június 28-án szabálysértési hatósági határozatot kapott, amely szerint 100.000 forintra büntették, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 216. §-ának (1) bekezdésébe ütköző és aszerint minősülő jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének elkövetése miatt.

Egy másik határozat pedig azt tartalmazza, hogy garázdaság szabálysértésének elkövetésével gyanúsítják, ami miatt 2016. július 7-én meghallgatást tartanak.

3) A panaszos előadta azt is, hogy még aznap bement a H.-i Rendőrkapitányságra, hogy panaszt tegyen. Ott a portaszolgálaton ügyeletet teljesítő személy azt mondta, hogy 30 perc múlva felveszik

panaszát. A panaszos végül 3 órás eredménytelen várakozást követően, és mert a keresztlánya türelmetlenné vált, hazament. Másnap, 2016. június 16-án azonban a panaszos panaszt tudott tenni a H.-i Rendőrkapitányságon, viszont nem szeretne volna, ha azt maga a helyi rendőrség bírálja el.

4) A panaszos továbbította beadványához a T. település Háziorvosi Szolgálat egyik orvosa által a rendőri intézkedés másnapján kiállított orvosi látletét és véleményét.

Az egészségügyi dokumentum azt tartalmazza, hogy a panaszos 2016. június 16-án 14 órakor jelent meg orvosi ellátása céljából. Elmondása szerint előző nap 11 óra 45 perc körül a háza udvarán három rendőr kivezette az utcára és a karját erősen megszorította. A panaszos bal alkarján 2 darab 3 x 3 cm-es bevérzés, véraláfutás (vérömleny) látható. Alkarja duzzadt, fájdalmas. Az orvosi vélemény szerint a sérülés 8 napon belül gyógyuló, maradandó fogyatékossg nem várható.

5) A panaszos kifejezetten azt sérelmezte beadványában, hogy az intézkedő rendőrök agresszív módon léptek fel, illetve megalázó hangnemet tanúsítottak vele szemben. Panaszolta továbbá a testi kényszer fogatosításának szükségtelenségét, és azt, hogy az ő engedélye nélkül mentek be a rendőrök az ingatlanába. A 2016. június 15-én a rendőrségen való várakoztatását, illetve az aznapi sikertelen panaszbejelentést nem sérelmezte.

6) A Testület munkatársa nyilatkozta a panaszost annak érdekében, hogy a rendőrség vagy a Testület eljárását választja-e. A panaszos beadványának Testület általi vizsgálatát választotta.

II.

A Testület a panasz kivizsgálása során, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért a rendőrségtől a panaszolt intézkedésről, valamint megküldeni kérte az azzal kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat, és a konkrét kérdésekkel összefüggésben a rendőrség álláspontját.

1) A rendőrségi dokumentumok alapján megállapítható, hogy 2016. június 15-én a H.-i Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Közrendvédelmi és Közlekedésrendészeti Alosztály három rendőre: egy r. törzsszázlós (szolgálatirányító parancsnok), egy r. főtörzsőrmester és egy r. őrmester (utóbbi kettőt nevezte meg név szerint a panaszos) intézkedett a panaszossal szemben.

2) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök jelentése az alábbi információkat tartalmazza.

a) 2016. június 15-én a rendőrök gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el T. község belterületén, amikor is azt tapasztalták, hogy mögöttük közlekedik egy olasz hatósági jelzésű személygépjármű. 11 óra 30 perckor intézkedés alá vonták a panaszos által vezetett gépjárművet: a szolgálati gépjármű megkülönböztető fényjelző készülékét felkapcsolták, illetve kéz kinyújtásával megállásra intették, közlekedésrendészeti intézkedés végrehajtása céljából. A panaszos a háza előtt található kapubeállóba beállt a gépjárművel.

A rendőrök a szolgálati gépjárműből kiszállva a panaszoshoz indultak, akinek az intézkedés megkezdésekor a napszaknak megfelelően köszöntek, majd közölték nevüket, jelvéyszámukat, illetve az intézkedés okát. A panaszos azonban azt meg sem hallgatva, hátat fordított nekik, és elindult a lakóháza irányába. A rendőrök a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával felszólították, hogy jöjjön vissza a gépjárművéhez, mivel intézkedés alá vonták. A panaszos nem tett

eleget a felszólításnak. Kinyitotta a lakóház bejárati kapuját, és bement a lakóház udvarára, ahol azt ordibálta a rendőröknek, hogy „Mit akartok már megint tőlem? Mindig engem kell szo...tni? Hagyjatok már engem békén! Lesz...om, hogy mit mondotok nekem!“. A rendőrök ezután a panaszost a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával ismét felszólították, hogy a gépjárműhöz jöjjön vissza, mivel közlekedésrendészeti intézkedést foganatosítanak vele szemben, illetve ellenkező esetre felhívták a figyelmét az esetleges előállítás, illetve a magánlakásba lépés lehetőségeiről is. Ezt meghallva a panaszos kijött a lakóház udvaráról a gépjárművéhez. A panaszos többszöri felszólításra, közterületen, flegmán, ordibálva átadta a rendőröknek a nevére kiállított érvényes vezetői engedélyét, illetve az általa vezetett, olasz hatósági jelzésű Alfa Romeo típusú személygépkocsi forgalmi engedélyét. Az okmányok átadásakor a panaszos arrogánsan, fenyegetően, figyelemfelhívó módon azt ordította a rendőröknek, hogy „Mi van már? Meg akartok erőszakolni, ba...átok meg? Három rendőr idejön, oszt erőszakoskodik velem! Itt van a ku...a irat, b...meg! Megyek és feljelenetek titeket! Már hívom is a Nógrád megyei főkapitányt, majd segít nekem, mert nincs ehhez jogotok, hogy csak úgy engem leszólítsatok és magyarázzatok nekem! El fogom intézni, hogy ti már holnaptól nem lesztek rendőrök, mert le lesztek szereltetve!“. A panaszos mondatai alkalmasak lehetnek arra, hogy másokban megbotránkoztatást, riadalmat keltsenek.

A panaszost, illetve az általa vezetett járművet a H.-i Megyei Rendőr-főkapitányság Tevékenység-irányítási Központ (a továbbiakban: TIK) ügyeletesén keresztül a körözésben ellenőrizték, abban nem szerepelt, illetve járművezetéstől eltiltás hatálya alatt nem állt.

A panaszos ruházatát az előzetes figyelmeztetést követően – a támadásra vagy az önveszély okozásra alkalmas tárgy elvétele végett – kipakoltatták, mivel a helyszínen részletes ruházatátvizsgálására nem volt lehetőség. A ruházatából bűncselekményből, szabálysértésből származó tárgyat, illetve közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem találtak. A rendőrök elálltak a panaszos előállításától, mivel a helyszínen, többszöri felszólításra igazolta magát. Közölték a rendőrök a panaszossal, hogy magatartásával szabálysértést követett el, amit elismert. Továbbá közölték azt is, hogy vele szemben szabályértési feljelentéssel élnek, amit tudomásul vett. A panaszos részére a panasztétel lehetőségeiről az intézkedés befejezését megelőzően a felvilágosítást megadták. A panaszos a szociális körülményeiről nem nyilatkozott.

b) A jelentésben a rendőrök megjegyezték, hogy a panaszos megjelent a H.-i Rendőrkapitányságon, és a rendőrkapitányság bejárati ajtaja előtt gúnyosan azt mondta: „Mi van már? Jöttetek árulkodni! Jöttem feljeleneti titeket! Benne lesztek már az esti nyolc órás hírekben!”

A rendőri intézkedés során kiderült, hogy az a személy, akire a panaszos hivatkozott, a B.-i Rendőrkapitányság vezetője, illetve az esetet elmesélte K. F. r. törzsszászlósnak, aki a megfelelő magatartásra hívta fel a figyelmét.

c) A panaszos által elkövetett cselekmény miatt szabálysértési feljelentés készült.

3) A panaszos 2016. június 16-án megjelent a H.-i Rendőrkapitányságon a vele szemben előző nap történt rendőri intézkedés miatt.

A Bűnügyi Osztály vezetőjének hivatalos feljegyzése azt tartalmazza, hogy 2016. június 15-én 11 óra 45 és 50 perc között a panaszost a lakcímén ellenőrzés alá vonta három rendőr. Lakása udvarán tartózkodott, majd a rendőrök felszólították, hogy menjen ki a ház elé. Ezt követően az engedélye nélkül bementek az udvarára, majd karon fogva kivezették a kerítés elé, illetve nem megfelelő hangnemben beszéltek vele.

Az ügyben az intézkedő rendőrök aznap szabálysértési feljelentést tettek a panaszos ellen, továbbá rendőri jelentést készítettek, mivel a panaszos az intézkedés során minősíthetetlen hangnemben beszélt velük. Közölte, hogy fel lesznek jelentve, folyamatosan arra hivatkozott, hogy neki rokona a megyei rendőrfőkapitány, aki majd segít neki. Közölte továbbá, hogy a rendőrök még aznap este benne lesznek a híradásokban.

A panaszos bejelentéséről jegyzőkönyv készült, az abban foglaltakat rendőri intézkedés elleni panaszként vizsgálják ki. A H.-i Rendőrkapitányság Rendészeti Osztálya erről postai úton tájékoztatta a panaszost, akit tanúkénti meghallgatásra beidézték.

4) A H.-i Rendőrkapitányság Rendészeti Osztálya 2016. június 27-én tanúként hallgatta ki a panaszost az ügyben. Az arról készült jegyzőkönyv az alábbi információkat tartalmazza.

A panaszos a panaszolt rendőri intézkedést megelőzően a tulajdonát képező, olasz hatósági jelzésű gépkocsival közlekedett a település központja felől a lakásához. Az előtte haladó rendőrautót akkor vette észre, amikor az utcájába befordult, de már előzőleg is látta a település más utcaiban. Amikor észrevette a szolgálati gépkocsit, az előtte kb. 3-400 méterrel haladt, lassan a B. üzem irányába. A panaszos kb. 40-50 km/h sebességgel haladt az úton, a rendőrségi gépkocsit lassan utolérte, úgy közeledett lakásához, amelyik egyébként az utcában az utolsó ház a jobb oldalon. A rendőrautó mögött kb. 40-50 métert haladhatott az ő sebességükkel, ami 20-30 km/h volt. Amikor a panaszos a lakása elé ért, befordult a kapu előtti kocsibeállóra.

A panaszos a rendőrautón nem látott villogót működni, illetve a járműből részére semmilyen módon nem jeleztek, hogy álljon meg.

Amikor a panaszos befordult a házához, a rendőrök rögtön félreálltak az út szélén. Ekkor a rendőrautó a panaszos házához kb. 5 méter távolságra volt. Ezután a panaszos az autóból összeszedte telefonját, iratait, táskáját, kulcsát, és kiszállt. Vele egy időben szállt ki hátulról a 8 éves keresztlányja. Ezt követően bement a kapun, és az udvaron át a lakás bejárati ajtaja felé indult. Ezzel összefüggésben a panaszos elmondta, hogy az autóval való megállástól, holmija összeszedésén át addig, amíg kiszálltak az autóból és kinyitotta a kaput a belső riglivel, legalább egy percnél el kellett telnie. Ezen idő alatt a rendőrök nem szálltak ki az autóból, végig abban ültek, illetve amikor a kaput a riglivel kinyitotta, akkor már nekik háttal volt, így nem láthatta, hogy időközben kiszálltak-e. Ekkor nem is hallotta maga mögül, hogy megszólították volna. Miután beért az udvarra és felért a bejárat előtti kis teraszra, éppen már nyitni akarta a bejárati ajtót, akkor hallotta háta mögül a köszönést („Jó napot!”). Visszanézve látta, hogy a rendőrök közül egy a kapuban áll. Vizsgálta a köszönést. A rendőr azt mondta a panaszosnak, hogy menjen már ki. A kérésnek eleget téve bólintott és rögtön visszaindult a kapuhoz. Közben, amikor a lépcsőn lefele haladt, hátra akarta nyújtani keresztlányának a lakáskulcsot, hogy be tudjon menni a házba. Amikor ránézett a lányra, látta, hogy nézi a kapuban lévő rendőrt. Amikor a panaszos visszailleszt a kapu felé, akkor látta, hogy a rendőrök be is mentek az udvarra és a kaputól kb. 1-1,5 méterre vannak. Ezen nagyon meglepődött, hangját kissé megemelte, és számon kérte a rendőröket, akik ekkor már hárman voltak benn, hogy miért jönnek be az udvarára, mit akarnak tőle és mondta nekik, hogy menjenek ki az udvarról az utcára. Mindeközben a panaszos is haladt a kapu felé. Amikor odaért a rendőrökhöz, akkor is mondta nekik, hogy menjenek kifelé az udvarról, de ennek nem tettek eleget. Az egyikőjük, aki vele szemben állt később (H. R.), megfogta a bal alkarját és erőteljesen el kezdte húzni a kapun. A panaszos erre megijedt, karját visszarántotta és kiabálni kezdett, hogy mit akarnak, hagyják őt békén, menjenek ki az udvarról. Egy másik rendőr eközben – aki a panaszosnak jobb oldalt állt – a jobb vállát tolván próbálta a kapun kitolni. A harmadik rendőr arrébb állt, kb. 1,5 méterrel, ő nem csinált és nem is szólt semmit. A másik két rendőr beszélt, illetve kiabált a panaszosnak, hogy menjen ki a kapu kívülré, majd ők

tudják, hogy mi a szabályos. A panaszos közölte a rendőrökkel, hogy kimegy, de hagyják békén, mert ekkor már az is megfordult a fejében, hogy nem is igazi rendőrök, és meg akarják erőszakolni.

A panaszos ezt követően elsőként ment ki a kapun, és mentek utána a rendőrök. Az autónál az iratait átadta a rendőröknek, azokat leellenőrizték. Ekkor már probléma nem volt, de ekkor is volt közöttük hangos szóváltás. A panaszos felemelt hangon szólt a rendőröknek, hogy „miért kellett ezt csinálni”, mivel a rendőr kezének ott volt a nyoma a karján, és a válla is megfájdult. A rendőrök is emelt hangon beszéltek vele, de hogy miket mondtak, arra a panaszos már nem emlékezett a meghallgatás során.

A panaszos a kapu és a ház közötti kb. 1,5 méter távolságban történt atrocitást sérelmezte: véleménye szerint a rendőrök nem mehetek volna be az udvarra maguktól, továbbá azt is sérelmezte, hogy ráncigálták a karját, hogy menjen ki.

Amíg az autóból kiszállt, legalább egy perc telt el, amíg a rendőrök az autóban ültek és lett volna idejük arra, hogy kiszálljanak és odamenjenek, vagy esetlegesen már az autóból kiszóljanak, hogy várja meg őket, ne menjen be, vagy pedig útközben még mielőtt megállt volna, akkor kellett volna igazoltatniuk. Szerinte ez lett volna a helyes dolog, nem pedig, miután megáll a háza előtt.

A panaszos élettársa hazaérkezett, amikor a rendőrök még ott voltak, akkor azonban már csendesebben beszéltek. A panaszos megmutatta élettársának a karját, aki őt és a rendőröket is próbálta csitítani.

A panaszos a tanúként történt kihallgatása során átadta az alkarján levő sérülésről felvett orvosi látéletet a rendőrségnek. Tartalmát a Testület az Állásfoglalás I. részében ismertette.

5) A panaszos élettársát is tanúként hallgatták meg az ügyben.

A meghallgatási jegyzőkönyv szerint 2016. június 15-én 12 óra körüli időben ment haza. Hazaérve látta, hogy az élettársa, a panaszos a házuk előtti kapubejáróban van, három rendőrrel.

Amikor odaért, azt tapasztalta, hogy a panaszos és a rendőrök egyaránt emelt hangon vitatkoznak. A panaszos elmondta neki, hogy a rendőrök bementek a ház udvarára és őt a karjánál fogva akarták kihúzni az utcára. A rendőrök is mind a hárman egyszerre magyaráztak valamit, de a férfi abból nem értett semmit, illetve nem is emlékszik arra.

A férfi a panaszoszt próbálta nyugtatni, hogy ne kiabáljon, és a rendőröknek is mondta, hogy rendben lesz minden, odaadják a kocsipapírjait. A panaszos közben azt hajtogatta, hogy nem szabályos, ahogyan a rendőrök intézkednek, mivel őt nem is állították meg, és nem lett volna joguk, arra hogy belépjenek az udvarra. Azt mondta, hogy a rendőrök a kapun bementek, a kapu és a lépcső között félútig.

A panaszos mutatta élettársának azt is, hogy a karját is fájlalja, mert azt az egyik rendőr megszorította. A tanú nem emlékezett rá, melyik karja volt, csak arra, hogy a könyök alatti részen, két-három helyen be volt pirosodva.

A rendőrök, miután ellenőrizték a panaszos és az autója iratait, azokat visszaadták, majd közölték, hogy ellene feljelentést fognak tenni. A panaszos élettársa arra már nem emlékezett, hogy a

rendőrtől a panaszos kérte-e a nevét és a jelvény számát, vagy a rendőr azt magától mondta, avagy csak megjegyezte a ruhájukról.

Az élettárs a tanúkenti kihallgatása során elmondta azt is, hogy az esetet megelőzően kb. fél órával – amikor a saját tulajdonát képező személygépkocsival közlekedett – ugyanezek a rendőrök rendőrségi autóval jöttek vele szemben a Hunyadi úton és rendőrautó vezetője az ablakon a kezét kinyújtva intett neki, hogy álljon meg. A férfi megállt az úton a rendőrautó mellett. Sem ő, sem a rendőrök nem szálltak ki. A rendőrautó vezetője megkérdezte tőle, hogy hívják, és van-e vezetői engedélye, amely kérdésekre válaszolt. A rendőr az iratot nem kérte el, csak elköszönt és mindannyian továbbhajtottak.

Az élettárs hazaérkezése előtt beszélt a panaszossal telefonon, ami egy-két percig tarthatott, majd a telefont letette maga mellé az autó ülésére. Ezt követően, 15-20 másodperc múlva vette észre, hogy a telefonban valamiféle zaj van. Belehallgatott, és akkor vette észre, hogy a vonal még aktív: hallotta, hogy a panaszos kiabál, vitatkozik valakivel. Azt, hogy mit mondtak, nem tudta kivenni, mert „összevissza” beszéd volt. Inkább sietett haza, mert azt gondolta, probléma van. Egyébként előzőleg, amikor a panaszossal telefonon beszélt, ő nem mondta, hogy rendőrök vannak ott, csak azt, hogy otthon lesz. Az élettárs akkor azt mondta a panaszosnak, hogy nála nincs kulcs, de akkor ő is megy, ha a panaszos már akkor otthon lesz.

Az élettárs továbbá úgy nyilatkozott, hogy a panaszos békés, nyugodt természetű, nehezen lehet kihozni a sodrából. Véleménye szerint ugyanezen rendőrök őt sem szabályosan állították le az úton, amikor csak a nevét és a jogosítványát kérdezték, de azt le sem ellenőrizték. Ez alapján pedig azt gondolja, hogy a panaszost sem az előírások szerint állították le.

6) A rendőrség továbbította a Testület részére a panaszos ellen tett szabálysértési feljelentést és a jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértés elkövetése miatt pénzbírságról szóló határozatot.

a) A szabálysértési feljelentés a rendőri jelentésben (Állásfoglalás II. rész 2) pont) foglaltakkal szó szerint megegyezik, ezért annak ismertetésétől a Testület eltekintett.

b) A H.-i Rendőrkapitányság Rendészeti Osztály Igazgatásrendészeti Alosztálya jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének elkövetése miatt 100.000 forint pénzbírsággal sújtotta a panaszost.

A határozat indokolása szerint a rendőrök a panaszos gépkocsiját ellenőrzés alá akarták vonni, megkülönböztető fényjelzés felkapcsolásával, valamint a szolgálati gépkocsiból történt karjelzéssel. A panaszos a jelzés ellenére bekanyarodott a háza kapubejárójára, majd amikor kiszállt, a felé gyalogosan közeledő és az ellenőrzés tényét közlő rendőröknek hátat fordított, és a felszólítás ellenére bement a kapun és az udvarról kiabált visszafelé („Mit akartok már megint tőlem? Mindig engem kel szo...tni? Hagyjatok már engem békén! Lesz...om, hogy mit mondtak nekem!”)

Amikor a rendőrök a panaszos előállítását helyezték kilátásba, arra az esetre, ha nem megy vissza a személygépkocsijához, kiment, átadta a vezetői engedélyét, valamint a jármű forgalmi engedélyét, de közben trágár, minősíthetetlen hangnemben feljelentéssel fenyegetőzött. Mivel többszöri felszólításra ugyan, de hajlandó volt magát vezetői engedélyének átadásával igazolni, a rendőrök az előállítástól elálltak, azonban tájékoztatták, hogy mivel a jogszerű rendőri intézkedésnek nem

engedelmeskedett, ki akarta vonni magát az intézkedés alól, szabálysértést követett el, amit a panaszos a helyszínen elismert.

7) A panaszossal szemben intézkedő rendőrök a Testület felvilágosítás-kérése alapján kiegészítő jelentést készítettek.

a) A r. törzszászlós szolgálatirányító parancsnok jelentése az alábbi többletinformációt tartalmazza.

A kérdéses napon 7 és 19 óra között szolgálatirányító parancsnok szolgálatot látott el a H.-i Rendőrkapitányságon, amikor azt a tájékoztatást kapta, hogy T. település a fogyasztóvédelemtől jönnek próbavásárlást végrehajtani, azzal a céllal, hogy ellenőrizzék a fiatalok személyek alkohollal történő kiszolgálását egy vendéglátó ipari egységben. Ennek biztosítása érdekében – a gyors reakció miatt – berendelte a r. főtörzsőrmesterből és a r. őrmesterből álló egységet, és hozzájuk csatlakozva T.-re vonultak. A szolgálati személygépkocsit a r. főtörzsőrmester vezette, elöl jobb oldalon ült a r. törzszászlós, bal hátul pedig a r. őrmester ült.

Időközben egy T.-i betöréshez kellett menniük, aminek megtekintése közben megkereste a fogyasztóvédelmi munkatárs, akivel egyeztetett. A helyszín megtekintését követően T.-i belterületén közbiztonsági tevékenységet folytattak.

11 óra után a K. K. úton haladtak a B. H. üzem telephelye felé, amikor a r. törzsőrmester jelezte, hogy mögöttük, velük azonos irányban közlekedik egy olasz hatósági jelzésű személygépkocsi, és megbeszélték, hogy ellenőrzés alá vonják. Ennek érdekében a r. főtörzsőrmester a szolgálati gépkocsi megkülönböztető fényjelzését felkapcsolta, a r. törzszászlós pedig karját kinyújtva, fel-le mozgatva megállásra intette, aminek eleget tett, az utca menetirány szerinti jobb oldali utolsó ház kapubejárójába, a rendőröknek merőlegesen beállt, ők pedig az útpadkára félrehúzódtak.

A r. törzszászlós rögtön kiszállt, míg társai megvárták, amíg mellettük baloldalon elhalad még egy autó, és kis idő elteltével ők is kiszálltak. Ez kb. fél perc lehetett. Addig a r. főtörzszászlós a gépkocsiból kiszálló hölgy (a panaszos) felé köszönt, közölte nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát és közölte intézkedése okát. Ekkor a panaszos az autó leengedett ablakán keresztül a szolgálati gépkocsi vezetőülése felé pillantott, ahol a r. főtörzsőrmestert meglátta, majd közölte: „Már megint te vagy? Tán rám vagy szállva?”

A szolgálatirányító parancsnok közölte, hogy legyen szíves, kérésének tegyen eleget: igazolja magát. A panaszos a kérést figyelmen kívül hagyta, és egy kislánnyal elindult a gépkocsijától a lakóház bejárati kapuja felé, ami kb. 3 méterre lehetett. Azt kinyitotta, bement, mire a r. törzszászlós odalépett, megfogta a kaput, lábát a kapuba tette, hogy ne csukódjon be. A panaszos a kislánnyal kb. 2-3 lépésnyit bement a járdán, majdnem a ház sarkáig (az kb. 2 méterre lehetett), ahol visszafordult és közölte: „Én nem adok át semmit, nem megyek ki, ti ide úgy sem jöhettek be. Milyen dolog ez, hogy a ház előtt így megállítják a rendőrök, ez itt így nem szokás”.

A szolgálatirányító parancsnok „a törvény nevében” szavak előre bocsátását követően többször felszólította, hogy jöjjön ki és igazolja magát. Időközben mellé érkezett a másik két rendőr is. Ekkor a panaszos kiabálni kezdett: „Tán meg akartok b...ni? Meg akartok erőszakolni, hogy hárman jöttök rám?” A szolgálatirányító parancsnok felszólította a jogkövető magatartás betartására, valamint közölte vele, hogy a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) alapján a rendőrnek adott esetben lehetősége van engedély nélkül magánlakásba belépésre, valamint a szabálysértést tovább folytató személyt elő is állíthatja.

A többszöri figyelmeztetést és felszólításokat követően a panaszos eleget tett a kérésnek, gépkocsija baloldali ajtajához lépett, míg a r. törzszászlós közé és a kapu közé állt. A gépkocsi ajtaját kinyitva keresgetett, miközben végig obszcén szavakkal illetve a rendőrt és többször fennhangon kérdőre vonta, hogy „tán meg akartok b...ni, hogy hárman jöttök rám? Ez itt így nem szokás, hívni fogom Cs. bátyját, aki a N. megyei rendőrfőkapitány, és leszerelteti, este már benne lesztek a híradóban! Mi az, hogy bejöttök az udvaromra?” A gépkocsija ajtaját becsapva tovább szitkozódott. A r. törzszászlós mondta neki, hogy az intézkedés végeztével hívhatja bármilyen rendőr ismerősét, mert a rendőrségi szabályzat minden rendőr számára ismert.

Közölte a panaszossal, amennyiben panasza van a rendőri intézkedéssel szemben, azt megteheti a H.-i Rendőrkapitányság vezetőjénél szóban vagy írásban. A panaszos erre azt válaszolta, hogy menni is fog, feljeleníti őket, hogy kirángatta az udvarról és annak során a karja megsérült. A r. törzszászlós ezzel összefüggésben a jelentésében megjegyezte, hogy az intézkedés során testi kontaktus nem volt, a panaszost sem ő, sem járőrtársai nem érintették meg.

Eközben a panaszos a gépkocsiját hátulról megkerülve annak jobboldali ajtajához ment, onnan kivette iratait és odavitte a rendőrnek. Közölte, hogy „itt vannak a k...va irataid”, majd az arca előtt kb. 2 cm-re odatolta, ott mozgatta, majd a kezébe adta. A rendőr azt átvette és a r. őrmester részére átadta ellenőrzés céljából. Eközben a panaszos tovább szitkozódott, valamint az intézkedést kifogásolta, és többször hangoztatta, hogy „tán meg akartok b...ni?”. Ekkor a vele lévő kislány is kérte, hogy fejezze be a kiabálást. Megállapították a panaszos adatait, és hogy jogosan használja az olasz hatósági jelzésű gépkocsit Magyarországon.

A priorálás során időközben a helyszínre érkezett egy másik gépkocsival egy férfi, aki megkérdezte, mi történt. A szolgálatirányító parancsnok igazoltatta, a panaszos élettársa volt. A rendőr közölte vele, hogy a panaszost ellenőrzés alá vonta. Az élettárral történő beszélgetés során a panaszos azt kiabálta élettársának, hogy hívja a Cs. bátyját, a rendőrfőkapitányt, majd ő intézkedik, hogy ők ne legyenek rendőrök, illetve azt is, hogy a rendőrök bementek az udvarra utána és onnan rángatták ki az utcára. A férfi a beszélgetés során végig nyugodt volt, a rendőr kérésére próbálta csendesíteni a panaszost, ami helyyel-közzel sikerült is. A szolgálatirányító parancsnok a férfinak is elmondta, hogy a panaszossal szemben szabálysértési feljelentést tesznek garázdaság és jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt – amit a panaszos is hallott –, és amit tudomásul vettek.

Ezek után a r. főtörzsőrmester kérdéseket intézett a panaszos felé, amikre kissé nyugodtabban válaszolt. Kérdezte tőle, hogy miért viselkedik így, ha tudja, hogy minden rendben van vele és az autójával is, és miért akarta kivonni magát a jogszerű rendőri intézkedés alól. A panaszos erre azt válaszolta, hogy csak be akarta engedni a kislányt nehogy megázzon, holott nem is esett az eső.

A r. törzszászlós ekkor ismételtén közölte a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesznek, amelyet tudomásul vett, majd újból kiabálni kezdett, hogy úgy is panaszt fog tenni, azt fogja mondani, hogy kirángatták az udvarról, megsérült a keze, láttelepet fog vetetni és leszerelteti őket, Cs. bátyja elintézi neki.

Elköszöntek a rendőrök és a szolgálati gépkocsiba visszültek, mire a panaszos odament a r. törzszászlóshoz jött és elkérte mindhármuk nevét, rendfokozatát és jelvéyszámát, amit ő készségesen megadott, majd a helyszínről távoztak. Egyéb intézkedést követően a H.-i Rendőrkapitányságra érkeztek.

Jelentésében a r. törzszászlós úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés során nem ért a panaszoshoz, valamint nem látta azt sem, hogy bármelyik kollégája hozzá ért. Sem ő, sem a másik két rendőr nem ment be a panaszos udvarára. A panaszoson sérüléseket, külsérelmi nyomot nem látott.

A rendőrkapitányság épülete előtt állt a szolgálatirányító parancsnok járőrtársaival és K. F. r. törzszászlós jelenlétében, amikor egyszer csak megjelent a panaszos, és ismét kiabálni kezdett, hogy „Tán jöttetek árulkodni? Most fel foglak jelenteni benneteket, este már benne lesztek a híradóban”, és bement az épületbe. Ott a fegyveres biztonsági őr a panasztételi lehetőségekről felvilágosította, majd a kapitányságvezető távolléte miatt a panaszos távozott az épületből. A r. törzszászlós szolgálatirányító parancsnok eközben az irodájába ment, ami az épület földszintjén a bejárati ajtó mellett van, az iroda ablaka előtt van a dohányzásra kijelölt hely. Látta a kamerán, hogy a panaszos ott tartózkodik, és a nyitott ablakon keresztül hallottam őt telefonálni. Azt nem tudja, kivel beszélhetett, de közölte, hogy innen nem fog menni sehová, úgy is feljelenti a rendőröket, és azt is kérdezte a telefonba, hogy „tán meg akartak b...ni hárman, vagy ki akartak rabolni, a karkötőmet akarták?”.

A panaszos ezt követően ismét visszament az épületbe, ahol a r. törzszászlóssal beszélt. A rendőr ismét elmondta neki a panasztételi lehetőségeket, valamint közölte vele, hogy a kapitányságvezető távolléte miatt annak szervezetbeni helyettesének M. I. r. alezredesnek jelentette az esetet, aki közölte, hogy a panaszt vegye fel az aktuális panaszfelvevő (F. L.r. zászlós). A panaszos továbbra is ragaszkodott hozzá, hogy panaszt szeretne tenni, ezért kérte, hogy foglaljon helyet, mivel felvette a kapcsolatot a panaszfelvevővel és mivel éppen másik panaszt vesz fel, annak befejezéséig várnia kell. Ezt tudomásul vette, a rendőr pedig az irodába visszament. A r. törzszászlós az épületben elhelyezett kamerán keresztül látta, hogy a panaszos az irodája ajtajánál áll, és éppen az irodába belépésre jogosultak táblát nézte, mikor hallotta, hogy azt mondja, „még cigány is van köztük”, illetve azt is látta, hogy a panaszos felírkal valamit. Kis idő elteltével távozott az épületből.

A r. törzszászlóst a következő szolgálatai teljesítése során a r. főtörzsőrmester járőrtársa arról értesítette, hogy az esetről egy cikk jelent meg a H. Megyei Hírlapban, valamint a heol.hu hírportálon. A cikket elolvasva azt tapasztalta, hogy annak tartalma többször ellent mond a helyszínen történt rendőri intézkedésnek. A cikkben azt állítja egy „T.-i olvasó”, aki a szerkesztőséget megkereste, hogy mögötte haladt egy rendőrauto, megállította, majd már az udvaron volt, amikor egy rendőr kiszállt, köszönt és kérte, hogy jöjjön ki. A panaszos közölte, hogy jön, csak bezárja az ajtót – holott épp akkor ért haza – erre a rendőr utána ment az udvarra, és kirángatta őt az utcára, mely során karja véraláfutásos lett, arról még nem készült láttelelet. A r. törzszászlós ezzel összefüggésben úgy nyilatkozott, hogy az intézkedés során a panaszos a lakóházának bejárati ajtaja közelébe sem ment, mivel az távolabb, kb. a ház közepe felé lévő teraszon volt, a panaszos pedig csak a ház sarkáig ment el, és később többszöri felszólítást követően onnan jött ki önként, mindenféle testi kényszer alkalmazása nélkül. Az első megszólítása során a panaszos az autója és a lakóházának kiskapuja közt járt.

A hivatkozott „Cs. bátyja” a B.-i Rendőrkapitányság vezetője, akivel valamilyen szinten rokonságban áll a panaszos.

b) A r. főtörzsőrmester helyszínelő jelentésében szintén előadta, hogy a kérdéses napon társaival haladt a szolgálati járművel a K. K. úton, amikor a visszapillantó tükörben azt észlelte, hogy mögöttük közlekedik egy sötét színű, külföldi hatósági jelzésű személygépkocsi. A rendőrök megbeszélték, hogy intézkedés alá vonják, és bekapcsolta a jármű megkülönböztető fényjelzését, valamint a r. törzszászlós a jármű jobboldalán karját kinyújtotta, és fel-le mozdatással megállásra intette.

A rendőrök az úttesttel párhuzamosan álltak meg. A panaszos a családi háza nagykapu bejárójához, a kapura merőlegesen megállt, amely a rendőrségi jármű mögött, jobbra kb. 3 méterre. A megállást követően elsőnek a járműből a r. törzszászlós szállt ki, odament az intézkedés alá vont személyhez, a napszaknak megfelelően köszönt, közölte nevét, jelvéyszámát, beosztási helyét. A panaszos gúnyos megjegyzést követően figyelmen kívül hagyta azt, és a kaput kinyitva azonnal bement. A szolgálati jármű mellett, baloldalon elhaladt egy jármű, ezért a r. főtörzsőrmester és járőrtársa akadályozva voltak a kiszállásban, amíg elhaladt a jármű, de kis idő elteltével odaértek ők is a panaszoshoz. Akkor a szolgálatirányító parancsnok már támasztotta kezével és lábával a kiskaput, hogy azt előtte ne tudja bezárni a kapun belül álló, trágár szavakat ordibáló intézkedés alá vont panaszos.

Ezt követően a r. törzszászlós a „törvény nevében” szavak előre bocsátásával ismételtén felszólította, hogy jöjjön ki, adja át az iratait, mivel a panaszos a kapun belül állt, kézen fogva egy gyermekkorú személyt, a kaputól kb. 1,5-2 méterre. Hangosan a kapun belülről ordibálta, hogy „Én nem megyek ki, minek mennék ki, nem adok oda semmilyen papírt! Ez nem volt szabályos! Engem nem így szoktak megállítani!”

A r. törzszászlós ismét felszólította, hogy jöjjön ki és igazolja magát. Erre még hangosabban ordibált. „Milyen jogon jönnétek be ide? Kik vagytok ti? Nem megyek ki!” Majd még jobban ki kelt magából: „Mit akartok? Meg akartok b...ni? Kik vagytok ti?” A r. törzszászlós emberi hangon, jól érthetően, artikuláltan többször felszólította a „törvény nevében” szavakkal a panaszost, hogy jöjjön ki, adja át az iratait. A felszólításoknak nagy nehezen eleget tett, az autó baloldalához ment, ahol a r. főtörzsőrmester és a r. őrmester is tartózkodott. Még mindig ordibálva, magából teljesen kifordulva kiabálta: “Ez jogtalan! Majd mindjárt telefonálok én! Nem lesztek rendőrök! Ki lesztek vetköztetve! Ez itt így nem szokás!”

A rendőrök közölték vele, ha nem fejezi be ezt a magatartást, jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség miatt, valamint igazolás megtagadása miatt előállítják a H.-i Rendőrkapitányságra, valamint a fentiek miatt, illetve garázdaság szabálysértése miatt vele szemben feljelentést tesznek. Az ordibálás közben a panaszos még mindig trágár szavakat használt, tovább szitkozódott, és közölte, hogy „Fel lesztek jelentve, megyek a főkapitányhoz! Hívom Cs. bátyámat.”

A r. törzszászlós közölte vele, ha panasza van az intézkedéssel kapcsolatban, azt megteheti H.-i Rendőrkapitányságon, vagy a H. megyei rendőrfőkapitánynál, valamint a Testületnél szóban, vagy írásban. A panaszos azonban ekkor tovább ordibálta, hogy „Megyek is, feljelentelek benneteket! Bejöttetek az udvarra! Kirángattatok az udvarról! Fáj a kezem! Vetetek láttelelet!” Ekkor a panaszossal levő gyermek is megaléghelhetette, hogy kiabál és rászólt, hogy „Hagyd már abba!”

Többszöri felszólítást és figyelmeztetést követően a panaszos megkerülte a járművet, és a jobboldali első ajtót kinyitotta, kivette a személyes és a jármű iratait, majd tovább kiabálva, kezeivel hadonászva átadta a r. törzszászlós részére: „Itt vannak a k...va papírjaid!”, és az orra elé tolta.

Ezt követően a helyszínre érkezett, mint közben kiderült, a panaszos élettársa, aki kérdezte, mi történik. A rendőrök közölték vele, mi történt és próbálja meg lelehiggasztani a panaszost. A panaszos még jobban ordibált, közölte élettársával, hogy: „Hívjad Cs. bátyámat! Hívjad M. Cs. főkapitányt, majd ő elintézi ezeket! Nem sokáig lesztek rendőrök!” Ekkor a panaszos élettársa, aki végig kulturáltan beszélt és viselkedett, hatott a panaszosra, aki kissé megnyugodott.

A nyilvántartáson keresztül időközben megállapították a panaszos személyazonosságát, azt, hogy érvényes vezetői engedéllyel rendelkezik, eltiltás hatálya alatt nem áll, körözésben sem ő, sem az általa vezetett jármű nem szerepelt, illetve az olasz hatósági jelzésű járművet Magyarországon jogszerűen használja, mivel rendelkezik érvényes olaszországi lakcímmel. Adatainak rögzítése közben a panaszos kiabálva, gúnyosan közölte, hogy „rendben van az autóval minden, tudom azért állítottak meg, mert külföldi rendszáma van, de van kinti lakcímem.” A panaszost megkérdezték: ha tudta, hogy az iratai és a jármű iratai rendben vannak, miért nem adta át azokat, felszólításuk ellenére miért ment be a kapun. A panaszos erre szintén kiabálva azt válaszolta, be akarta engedni a gyereket lakásba, hogy ne ázzon meg. Ezzel kapcsolatban a r. főtörzsőrmester megjegyezte, hogy borús idő volt, de nem esett az eső.

Az intézkedés végén a r. törzsszázlós közölte a panaszossal, hogy az általa elkövetett szabálysértések miatt vele szemben szabálysértési feljelentés készül. Erre a panaszos tovább szitkozódott, kiabált, hogy megy, panaszt tesz, láttelepet vetet, feljelenti a rendőroket, bántalmazásra hivatkozva. Részére megadták mindhármuk nevét és jelvéyszámát.

Ezt követően a délután folyamán megjelent a panaszos a H.-i Rendőrkapitányságon, aki az épület előtt közölte mindhármukkal K. F. r. törzsszázlós körzeti megbízott, csoportvezető jelenlétében, hogy este már benne lesznek a híradóban, most feljelenti őket, valamint megrágalmazta őket („Biztos meg akartak b...ni!”)

A r. főtörzsőrmester is megemlítette jelentésében a 2016. június 23-án a H. Megyei Hírlapban megjelent újságcikket („Panaszok a rendőrök ellen”). Véleménye szerint a panaszos az újságcikk szerint többször keveredett ellentmondásba, mert a rendőrök az ő járműve előtt álltak meg, kb. 3 méterre, nem pedig mögötte. Az sem igaz, hogy a panaszos már az udvaron járt, amikor a rendőrök megszólították, mivel a r. törzsszázlós a megállítást követően egyből kiszállt a szolgálati járműből, és megkezdte az intézkedést, amikor a panaszos még a kapu és a gépkocsija közt járt, majd megjegyzéseket követően a felszólításokat figyelmen kívül hagyva, a kislánnyal a kapun bemenve, annak vonala mögött 1,5-2 méterre megállt. Továbbá az udvarára sem ment be egyikőjük sem, csupán a kaput megtámasztotta a r. törzsszázlós kezével és lábával, hogy ne csukódjon be és a panaszos ne tudja bezárni. Azt is említi a r. főtörzsőrmester, hogy a cikk szerint a panaszos azt mondta, kimegy, csak be zárja az ajtót. Ezzel szemben akkor ért haza, miért akarta be árni az ajtót?

A r. főtörzsőrmester a panaszos balkarján keletkezett véraláfutás keletkezési módjáról nem tudott nyilatkozni, ugyanis az intézkedés során a panaszoshoz sem ő, sem kollégái nem értek, vele testi kontaktusba nem kerültek, testi kényszert nem alkalmaztak, mert nem volt rá szükség. Az intézkedés megkezdése előtt és után rajta sérülést nem észlelt, hogy hol szerezhetette, nincs tudomása.

c) A r. őrmester járőr jelentésében szintén nyilatkozott arról, hogy a kérdéses napon gépkocsizó járőrszolgálatot látott el, amikor a szolgálatirányító parancsnok csatlakozott egységükhöz, mivel T. településre kellett vonulni egyéb intézkedés miatt. A r. őrmester hátul ült a szolgálati gépkocsiban.

A r. őrmester jelentése a panaszos intézkedés alá vonásának körülményeit a r. főtörzsszázlós és a r. főtörzsőrmester jelentéseiben foglaltakkal egyezően tartalmazza: a szolgálati gépkocsit vezető r. főtörzsőrmester a visszapillantó tükörben észlelte a panaszos által vezetett személygépjárművet, és egyeztettek, hogy intézkedés alá vonják. A r. főtörzsőrmester felkapcsolta a megkülönböztető fényjelző készüléket, illetve a r. törzsszázlós kezének kinyújtásával „Megállj!” jelzést intett, amire a panaszos a háza előtti kapubeállóba állt be. A két gépkocsi merőlegesen helyezkedett el egymáshoz viszonyítva, közöttük kb. egy autónyi távolság lehetett. A szolgálati gépkocsival történő megállás és a

r. őrmester kapuhoz érkezése között kb. 30 másodperc telt el, mivel mellettük elhaladt egy másik gépkocsi, ami miatt nem tudott kiszállni rögtön, illetve ruházatát is megigazította előtte.

A r. őrmester hallotta, hogy az elsőként kiszálló r. törzszászlós köszönést követően nevét, rendfokozatát, szolgálati helyét és beosztását közölte, majd a panaszt – aki az autója és a kerítés közt haladt – megszólította és megkérte személyazonosságának igazolására. Erre a r. őrmester azt hallotta válaszként, hogy „Már megint te vagy az? Tán rám vagy szállva?”. A panaszos továbbment, majd bement a kapun egy kislánnyal. A r. őrmester és a r. főtörzsőrmester ekkorra ért a panaszos gépkocsija elejéhez, amikor azt látta, hogy a panaszos egy kislánnyal a kapu vonalán belülről állt 2-3 lépésnyire, és kiabált, hogy ide nem mehetnek be, ő pedig nem fog kijönni.

A r. törzszászlós bal lábával és bal kezével a kaput tartotta, hogy az ne csukódjon be, miközben többször felszólította a ház sarka és a kapu között lévő panaszt (ez pár lépés lehetett), hogy jöjjön ki, amire nagy nehezen többszöri felszólításra eleget tett és önként kijött, miközben káromkodott, szitkozódott, az intézkedés jogszerűségét megkérdőjelezte. A kapun kívülre érve üvöltözni kezdett: „Tán meg akartok b...ni? Meg akartok erőszakolni, azért jöttök rám hárman?”. A panaszos ezen magatartása miatt a r. törzszászlós felhívta a figyelmét, hogy normális hangnemben beszéljen, valamint garázda jellegű magatartását fejezze be és továbbra is kérte, hogy igazolja magát. Ellenkező esetben ellene szabálysértési feljelentéssel élnek.

A rendőrök az intézkedés során végig normális hangnemben közölték részére, hogy „a jogszerű rendőri intézkedésnek magát köteles alá vetni”, de erre mindig csak azt hangoztatta, hogy „meg akartok b...ni, meg akartok erőszakolni! Lesz...om, hogy mit mondotok nekem! Mit képzeltek, bejöttök a házamba, ehhez nincs jogotok! Nincs jogotok igazoltatni! Majd szólok én a Cs. bátyámnak, a N. megyei főkapitánynak!” Többszöri újbóli felszólításra a gépjárművéhez ment. Elsőként a baloldali első ajtót nyitotta ki, majd a gépkocsit megkerülve a jobboldalra és végül onnan vette ki az iratait, miközben tovább szitkozódott és a rendőri intézkedést kifogásolta. A r. törzszászlós „a törvény nevében” szavakkal többször felszólította a panaszt igazolásra, amire végül az iratait remegő kézzel kb. 5 centiméterre rendőr arca elé tolva átadta azzal, hogy „itt van a kib...ott k...va iratom, b... meg!”. A panaszos adatainak lekérését a r. őrmester hajtotta végre. Eközben a panaszos tovább szitkozódott. A kiabálások hatására a panasossal jelen lévő 8 éves kislány is kérte őt, hogy fejezze be, ne beszéljen így.

A panaszos közölte, hogy feljelenti a rendőröket, mert nekik ehhez nincs joguk, és bántalmazásra fog hivatkozni, és hogy meg akarták erőszakolni.

Az adatok jegyzetelése során időközben megérkezett egy férfi, igazoltatták, és megállapították, hogy a panaszos élettársa. Ő csitította a panaszt, és megkérdezte, mi a baj? A panaszos azt válaszolta neki, hogy a rendőrök bementek az ő portájára, és karjánál fogva kirángatták, biztos meg akarták b...ni”. Meghallgatását követően a férfi a rendőrökhöz fordult, és normális, kulturált hangnemben megkérdezte, hogy mi alapján mehet be egy rendőr. Az intézkedésről tájékoztatták, a r. törzszászlós pedig közölte vele a korábban történeteket és felvázolta neki, hogy az Rtv. alapján egy rendőrnek mikor van joga bemenni egy magánlakásba, tulajdonosának engedélye nélkül, ami azzal, hogy ő a lábával és karjával a kaput tartotta, hogy az ne csukódjon be, nem minősül magánlakásba belépésnek, de a garázda magatartást tanúsító szabálysértést továbbfolytató személy előállításának érdekében lett volna lehetőségük a magánlakásba belépésnek is. A panaszos élettársa ezt tudomásul vette. A vele való beszélgetés során a panaszos a szitkozódást, káromkodást, fenyegetőzést továbbfolytatta.

A panaszos az okmány átadása során végig flegma, arrogáns, illetve megbotránkozató magatartást tanúsított, amit a r. őrmester és társai végig tűrtek, és normális hangnemben közölték a panaszossal az intézkedés menetét, aki azonban azt egyáltalán nem is vette figyelembe.

A panaszos ruházatát a r. főtörzsőrmester – az előzetes figyelmeztetést követően – támadásra vagy az önvészély okozására alkalmas tárgy elvétele végett kipakoltatta, mivel a helyszínen a részletes ruházatátvizsgálásra nem volt lehetőség. A ruházatából bűncselekményből, szabálysértésből származó tárgyat, illetve közbiztonságra különösen veszélyes eszközt nem találtak. A rendőrök az előállítástól a helyszínen elálltak, mivel többszöri felszólításra igazolta magát. A személlyel a helyszínen lévő parancsnok közölte, hogy az általa tanúsított magatartásával szabálysértést követett el, amit elismert. Továbbá közölte, hogy vele szemben szabályértési feljelentéssel él, amit tudomásul vett. Részére a panaszétel lehetőségeiről az intézkedés befejezést megelőzően a r. törzszászlós felvilágosítást adott.

A r. őrmester a helyszínről távozni szándékozott. A szolgálati gépkocsiba történő beülést követően a panaszos a jobb első ajtóhoz lépett és a r. törzszászlóstól kérte az intézkedő rendőrök nevét és jelvéyszámát, amit társa megadott, annak ellenére, hogy az intézkedést azzal kezdték.

Ezt követően egyéb intézkedést foganatosítottak T. településen, majd H.-i Rendőrkapitányságra vonultak. Odaérve, az előtt álltak a r. főtörzsőrmesterrel, amikor a panaszos üvöltve az épület bejárati ajtajához indult és meglátva a rendőröket odaszólt gúnyosan, fennhangon, hogy „Mi van? Már jöttetek árulkodni? Jöttem feljelenteni titeket! Benne lesztok már az esti nyolc órás hírekben!”

A r. őrmester jelentése is tartalmazza azt, hogy az a személy, akire a panaszos hivatkozott, a B.-i Rendőrkapitányság vezetője, illetve, hogy ennek az eseménynek egy további rendőr is fültanúja volt. Tartalmazza azt is, hogy a r. őrmester is tudomást szerzett az előző jelentésekben is hivatkozott újságcikkről, és hogy az nem a valóságnak megfelelő adatokat tartalmaz: sem testi kényszert, sem más kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, a panaszos testén az intézkedés során külsérelmi nyomot nem fedezett fel. A rendőrök a lakóház udvarára nem mentek be (csak a r. törzszászlós tette a kapuhoz kezét és lábát, hogy a kapu ne csukódjon be), továbbá sem a panaszos, sem a kislány nem jutott el a ház bejárati ajtajáig. A panaszos – többszöri felszólításra – önszántából jött ki.

8) A rendőrség továbbította a Testület részére az intézkedő rendőrök jelentésében (Állásfoglalás II. rész 7) pont) hivatkozott, a H. Megyei Hírlapban közölt újságcikket. Címe „Panaszok rendőrök ellen”. A cikk szerint egy T.-i olvasó azzal kereste meg a szerkesztőséget, hogy hazafelé tartott autójával, megállt a háza előtt, látta, hogy egy rendőrautó is megáll mögötte. Már az udvarán volt, amikor megszólították az egyenruhások, és megkérték, hogy menjen ki a ház elé. Az olvasó azt válaszolta, hogy megy, csak bezárja az ajtót. Panaszt az intézkedés módja ellen tett: az egyik rendőr bement a portájára, megfogta a karját és kihúzta az utcára (bal karja véraláfutásos lett).

III.

A panaszos sérelmezte azt, hogy engedélye nélkül léptek be ingatlanába, ahonnan karjánál fogva kihúzták és azzal sérülést okoztak neki. Panaszolta továbbá a rendőrök megalázó hangnemét.

Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – **megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban:**

Alaptörvény) Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a VI. cikke szerinti személyes adatok védelméhez és magánlakás sérthetlenségéhez való jogát, a XX. cikkben foglalt testi épséghez való jogát, és a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként azt értékelte, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) Az Rtv. 1. §-ának (2) bekezdés 4. pontja szerint a rendőrség az Alaptörvényben, az Rtv.-ben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében közlekedési hatósági és rendészeti feladatokat lát el.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő, vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak.

Tekintettel arra, hogy az intézkedő rendőrök arra hivatkoztak, hogy közlekedésrendészeti intézkedés végrehajtása céljából intették megállásra a panaszost, a Testület utal az Rtv. 44. §-ára. A törvényhely (1) bekezdés b) pontja szerint a rendőr az Rtv.-ben és a külön jogszabályban meghatározott közlekedésrendészeti feladatának ellátása során a közlekedési rendszabályok megtartását, a járműhasználat szabályszerűségét, az okmányokra és a felszerelésekre vonatkozó előírások megtartását, a jármű birtoklásának jogszerűségét, az üzemben tartó, illetőleg a használó személyazonosító adatait, a jármű közlekedésbiztonsági állapotát és adatait a forgalomban és a telephelyen – a jogszabályban meghatározottak alapján – ellenőrizheti.

A KRESZ 5. §-a tartalmazza a járművek közlekedésben való részvételének feltételeit. Az 5. § (7) bekezdése szerint Magyarország területén csak olyan külföldi rendszámú gépjármű közlekedhet, amelyet a rendszámot kiadó állam jelzésével elláttak.

A közlekedésrendészeti intézkedés során a rendőrség ellenőrizheti a közlekedési rendszabályok megtartását, és ez az intézkedési jog a rendőrséget minden esetben (akkor is, ha egyébként jogsértésre utaló körülményt nem tapasztal) megilleti.

A panaszos előadása szerint, amikor lakása felé hajtott, a KRESZ szabályainak megtartásával, a megengedett sebességet betartva közlekedett. A forgalomban közlekedve a rendőrök nem intették le, nem állították meg, csak akkor köszöntek neki, amikor már a háza udvarára is bement és a bejárati ajtót akarta kinyitni.

A rendőrségi dokumentumok ezzel szemben azt tartalmazzák, hogy a rendőrök gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el, és azt tapasztalták, hogy mögöttük egy külföldi hatósági jelzésű személygépkocsival közlekedik a panaszos, amit meg akartak állítani közlekedésrendészeti intézkedés foganatosítása érdekében. Egyébként közúti szabályszegésről nem számoltak be egyik dokumentumban sem. A rendőrség ugyanakkor nem tudott a Testület rendelkezésére bocsátani dokumentumot (menetlevelet) arról, hogy a szolgálati gépjármű megkülönböztető jelzését a kérdéses napon hol és mikor használták.

b) A megkülönböztető és figyelmeztető jelzést adó készülékek felszerelésének és használatának szabályairól szóló 12/2007. (III. 13.) számú IRM rendelet (a továbbiakban: IRM rendelet) 1. §-ának a) pontja szerint megkülönböztető fényjelzést és hangjelzést adó készülék (a továbbiakban:

megkülönböztető jelzést adó készülék): a gépjárműre szerelt rögzített vagy mozgatható üzemmódú (mobil), villogó kék vagy kék-vörös fényjelzést adó berendezés, és a sziréna, vagy a váltakozó hangmagasságú hangjelzést adó berendezés. Az IRM rendelet 7. §-ának (5) bekezdése szerint a megkülönböztető jelzést adó készüléket használó gépjármű vezetője a jelzés használatának kezdetét, az útvonalat a működtetést megelőzően – ha a késedelem veszéllyel jár, akkor annak megszűnését követően –, használatának végét haladéktalanul köteles a menetlevélben vagy annak megfelelő más okmányban rögzíteni.

A KRESZ 49. §-a szerint a gépjármű megkülönböztető jelzéseket adó berendezéseit csak abban az esetben szabad működtetni, ha a feladat sürgős ellátása, a személy-, élet- és vagyonbiztonság, továbbá a védett személyek és kiséretük biztonsága érdekében az szükséges, és a forgalmi viszonyok azt indokolttá teszik.

c) A KRESZ 6. §-ának (2) bekezdés ab) pontja rendelkezik arról, amennyiben a rendőr a forgalmat nem útkereszteződésben irányítja, akkor hogyan kell menet közben gépjárművet megállítani. Eszerint a rendőr a közlekedő gépjármű megállítására megkülönböztető fényjelzést használó gépkocsiból, illetve motorkerékpárról ad jelzést, karjának, fehér szegélyű piros tárcsának, piros vagy fehér fényű lámpának fel-le mozgatásával, illetőleg hangszórón vagy a megállásra felhívó szövegű felirattal. Amennyiben a megállítás az említett módokon történik, a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasításnak megfelelő módon kell az úton közlekedő jármű vezetőjének eljárnia.

A KRESZ mellett speciális iránymutatás is szolgálja az egységes és szakszerű rendőri eljárást: a közúti járművek megállításának és követésének módszereiről és taktikáiról szóló 7001/2006. (IV. 6.) ORFK irányelv (a továbbiakban: ORFK Irányelv), amelynek 2. sz. alatti melléklete rögzíti a közúti jármű megállítása során alkalmazandó módszereket.

A mozgó jármű megállítása válik szükségessé többnyire szabálysértés, vagy bűncselekmény észlelése, illetve elrendelt fokozott közúti ellenőrzés, utazásbiztosítás során, illetve baleset helyszínén. Attól függően, hogy a rendőr gyalogosan, motorkerékpárral, illetve gépkocsival hajtja végre e feladatot, különböző módszereket kell alkalmazni. A megállítás helyét úgy kell megválasztani, hogy sem a szolgálati, sem pedig a leállított jármű más járművek forgalmát indokolatlanul ne akadályozza, és ne veszélyeztesse. A megállításkor fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a járművezető a jelzést kellő időben észlelje.

A szolgálati járművel menet közben végrehajtott leállítások során, valamint az úttesten, útpadkán és a leállósávon történő intézkedés ideje alatt, minden esetben működtetni kell a megkülönböztető fényjelzést. Az ORFK Irányelv szerint továbbá a rendőr biztonságát elsősorban a jármű hátulról történő megállítása szolgálja, amelynek érdekében a megkülönböztető fényjelzést használó gépjárműből a rendőrnek hangszórón keresztül kell a közlekedő jármű vezetője részére a követendő közlekedési magatartásra vonatkozó utasítást adnia (pl.: forgalmi rendszám, típus, illetve egyedi azonosításra alkalmas jegy és a követendő cselekvés megnevezésével), és ezt a szóbeli utasítást – annak érdekében, hogy az a közlekedőket ne érje váratlanul és figyelmüket felkeltsse – a rövid ideig üzemeltetett megkülönböztető hangjelzés adása is meg kell, hogy előzze. Az Irányelv részletes útmutatást ad arra nézve is, hogy hogyan kell a szolgálati járművel megállni, illetve mi a teendő, ha a hátulról való megállítási kísérlet nem vezet eredményre.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok egybevetése alapján (mivel a rendőrség a megkülönböztetett jelzés használatát dokumentáló menetlevelet nem bocsátott rendelkezésre) azt tartotta meggyőzőbbnek, hogy az intézkedő rendőrök nem használtak megkülönböztetett jelzést, és a panaszost nem menetközben kívánták megállítani, hanem hazáig követték.

d) A Testület ezen okfejtése alapján a rendőrök a panaszost jogszerűen csak az Rtv. 29. §-a alapján vonhatták intézkedés alá.

A 29. § (1) bekezdésének a) pontja szerint a rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani.

A panaszbeadvány szerint a panaszos, amikor meghallotta a köszönést, és a kertkapunál kérték, hogy menjen ki, és igazolja magát, a panaszos a kérésnek eleget akart tenni, előzőleg azonban a lakás kulcsát akarta a kislánynak odaadni, hogy be tudjon jutni. Akkor látta meg, hogy a rendőrök már az udvaron vannak, majd körbevették a panaszost.

A rendőrségi dokumentumok szerint ezzel szemben a rendőrök egyike, a r. törzszakos már az utcán intézkedés alá akarta vonni a panaszost, aki azonban bement a ház udvarára, és csak többszöri felszólításra ment ki, és adta át személyes és gépkocsi okmányait.

A Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok (panaszos nyilatkozata, rendőrök nyilatkozata) egybevetésével a panaszosi állítást tartotta életszerűbbnek, ami miatt azt fogadta el, hogy nem közúton történt a panaszos intézkedés alá vonása. **Ez alapján, a Testület megítélése szerint a rendőrök számára nem az Rtv. 44. §-a, hanem az Rtv. 29. §-a biztosított jogalapot a panaszossal szembeni intézkedésre. Önmagában ugyanakkor a panaszos igazoltatása nem sértette a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát, illetve személyes adatok védelméhez való jogát jogszerűen korlátozták.**

2) A Testület azt a kérdést vizsgálta meg, hogy kényszerítő eszközt alkalmaztak-e a panaszossal szemben.

A panasz szerint a két rendőr kihúzta a panaszost a kapun át: egyikük megragadta bal karját, a másik pedig megpróbálta kitolni. A panaszos látéleletet vetetett, bevérzéses, nyolc napon belül gyógyuló sérülései keletkeztek. A panaszos élettársa a tanúkenti kihallgatása során úgy nyilatkozott, hogy a bekapcsolva maradt telefonon keresztül hallotta, hogy a panaszos valakivel veszekszik. A panaszos továbbá már akkor mutatta élettársának a karját, hogy fáj, mert az egyik rendőr megszorította; a könyök alatti részen, két-három helyen bepirosodott.

A rendőrök egyöntetűen úgy nyilatkoztak, hogy fizikai kontaktusba nem kerültek a panaszossal, nem érintették meg. A panaszoson sérüléseket, külsérelmi nyomot nem láttak.

A Testület a panasz ezen részével összefüggésben utal az Rtv. 47. §-ára, amely rendelkezik a testi kényszerről. A rendőr – intézkedése során – az ellenszegülés megtörésére testi erővel cselekvésre vagy a cselekvés abbahagyására kényszerítést (testi kényszert) alkalmazhat. Az Rtv. 17. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személynek – amint ez lehetséges – segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése továbbá deklarálja, hogy a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

A Testület a sérülés okozásával összefüggő, bántalmazás gyanúját felvető ügyekkel kapcsolatos gyakorlatában az Emberi Jogok Európai Bíróságának fennálló gyakorlatát követi. Eszerint, (lásd például: Selmouni kontra Franciaország, Ribitsch kontra Ausztria és Tomasi kontra Franciaország) amennyiben egy személy a hatóságok őrizetébe kerül és rajta ezen idő alatt sérülések keletkeznek, megfordul a bizonyítási teher, és a hatóságokra, illetve az érintett államra hárul, hogy valószínű magyarázatot adjon a sérülés okát illetően. Ellenkező esetben a bíróság megállapítja az Emberi Jogok Európai Egyezménye kínzást, megalázó vagy embertelen bánásmódot tilalmazó 3. cikkének sérelmét, azaz az érintett alapjogának sérelmét (ami azonban nem jelent egyet valamely meghatározott személy büntetőjogi felelősségének megállapításával).

A rendőrök úgy nyilatkoztak, hogy fizikai kontaktusba egyáltalán nem kerültek a panaszossal, nem értek hozzá, kényszerítő eszközt nem alkalmaztak vele szemben. A panaszos keze viszont a rendőri intézkedés idején sérült meg, amit az élettárs is alátámasztott vallomásaiban.

A Testület álláspontja szerint a konkrét esetben a rendőrség részéről nem elegendő a sérülés kimentésére az az előadás, hogy a rendőrök fizikálisan nem kerültek kapcsolatba a panaszossal, mert a sérülés rendőri intézkedés időtartama alatti keletkezését életszerűnek fogadja el. A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékokat: a panaszos nyilatkozatait, az élettársa tanúvallomását, a látletet és a rendőrök nyilatkozatait akként értékelte, hogy a panaszosi állítást tartotta életszerűnek.

A Testület megállapítása szerint a rendőrök jogalap nélkül alkalmaztak a panaszossal szemben testi kényszert, ami által súlyosan sérült a panaszos testi épséghez, illetve emberi méltósághoz való joga.

3) A panaszos sérelmezte, hogy engedélye nélkül mentek be a rendőrök az udvarára.

a) A panaszos élettársa tanúkenti meghallgatása során elmondta a panasz ezen részét illetően, hogy a panaszos úgy nyilatkozott hazaérkezésekor: a rendőrök bementek a kapun, a kapu és a lépcső között félútig.

A rendőri intézkedésről szóló elsődleges jelentésben nem szerepel magánlakásban intézkedés dokumentálása, csupán az, hogy a rendőrök többször felszólították a panaszost, hogy menjen vissza gépjárművéhez, ellenkező esetben felhívták a figyelmét az esetleges előállítás, illetve magánlakásba belépés lehetőségére is. A panaszos erre figyelemmel vetette alá magát a rendőri intézkedésnek. Ez a dokumentum egyébként arra sem tartalmaz adatot, miszerint a rendőrök nem egyszerre érkeztek a panaszos ingatlanához. A rendőrök kiegészítő jelentésében szintén az szerepel, hogy többszöri felszólítást követően figyelmeztették az előállítás, illetve a magánlakásba belépés lehetőségére. A két járőr egyébként később ért a panaszos házához, mert egy autó elment mellettük, utána tudtak csak kiszállni a gépkocsiból. A r. törzszászlós jelentése azt tartalmazza, hogy amikor a panaszos eleget tett a kérésnek, gépkocsija baloldali ajtajához lépett, míg a r. törzszászlós közé és a kapu közé állt. A r. főtörzsrőrmester és a r. őrmester kiegészítő jelentéseiben az szerepel, elsőként a r. törzszászlós szállt ki a gépkocsiból, aki a panaszoshoz ment (még az utcán), és a formaiságokat megtartva intézkedni kezdett, a panaszos azonban figyelmen kívül hagyta azt, és azonnal bement a kapun, a r. törzszászlós azonban kezével és lábával megtámasztotta a kaput, hogy ne tudja a nő azt bezárni.

Az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdése szerint a rendőr magánlakásba főszabályként bebocsátás vagy hatósági határozat nélkül nem léphet be, illetve nem hatolhat be. Ez alól a kivételeket a törvény felsorolja: a) segélyhívás esetén vagy öngyilkosság megakadályozása céljából; b) bűncselekmény elkövetésének megakadályozása, megszakítása vagy büntetőeljárás terheltjének elfogása és előállítása céljából; c) közveszély, továbbá az életet vagy testi épséget fenyegető közvetlen veszély elhárítása, illetőleg az ilyen veszélyben lévők kimentése érdekében; d) rendkívüli vagy tisztázatlan okból bekövetkezett halálesettel kapcsolatos intézkedés megtételére; e) végrehajtási eljárás lefolytatása, illetve az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről szóló törvényben meghatározott szakértői vizsgálat biztonságos és eredményes végrehajtásának biztosítása céljából, ha az abban való közreműködés - jogszabály alapján - a rendőrség számára kötelező; f) az elővezetés végrehajtása érdekében; g) a büntetőeljárásról szóló törvényben meghatározott, a terhelt mozgását nyomon követő technikai eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából; h) a szabálysértést felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából; i) személy- és létesítménybiztosítási intézkedés [46. § (1) bekezdés c) pont] végrehajtására; j) ha ez előállítás a törvényben meghatározott egyéb okból szükséges; k) a Bv. tv.-ben meghatározott, az elítélt mozgását nyomon követő elektronikus távfelügyeleti eszköz telepítése, ellenőrzése, karbantartása, valamint eltávolítása céljából.

Az Rtv. X. fejezetének értelmező rendelkezései között található magánlakás fogalma [a lakás (üdülő, nyaraló vagy a lakás céljára használt egyéb helyiség, létesítmény, tárgy), az ahhoz tartozó nem lakás céljára szolgáló helyiség, létesítmény, bekerített terület; Rtv. 97. § (1) bekezdés c) pont]. A panaszos házának udvara ennek értelmében magánlakásnak minősül.

Az Rtv. 17. §-ának (1) bekezdése értelmében a rendőrség a feladatának ellátása során [...] a magánlakás sérthetetlenségéhez fűződő jogokat a törvényben foglaltak szerint korlátozhatja.

Jelen ügyben a rendőrség nem adott választ arra, milyen jogalapot jelöltek meg a rendőrök a magánlakásban intézkedés kilátásba helyezése során. A Testület ezért feltételezi, hogy az Rtv. 39. §-ának (1) bekezdés h) pontja alapján, a szabálysértést a felszólítás ellenére folytató személy előállítása céljából történt annak kilátásba helyezése. A Testület mindazonáltal, a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján úgy foglalt állást, hogy a rendőrök azáltal, hogy – nyilatkozatuk szerint – egyikük karjával és lábával kitémasztotta az ajtót, tulajdonképpen a magánlakásba bemenetelt megvalósította. Az Rtv. nem tartalmaz arra vonatkozóan értelmező rendelkezést, mit kell bemenetelnek tekinteni (szemben a Büntető törvénykönyvről szóló 12012. évi C. törvény 221. §-a szerinti magánlaksértés bűncselekményével, ahol a teljes testtel történő bejutás tényállásszerű). A Testület álláspontja szerint ugyanakkor az, hogy a rendőr a kapuban áll meg, megakadályozva ezzel annak bezárását, megvalósítja a magánlakásban intézkedést. A bizonyítékok egybevetésével is az tűnik életszerűbbnek, hogy a rendőrök bementek a panaszos házának udvarába.

b) A Testületnek ezt követően azt kellett vizsgálnia, hogy a szabálysértés felszólítás ellenére történő folytatása miatti előállítás fordulata megvalósult-e.

Az Rtv. 19. §-ának (1) bekezdése szerint a jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek – ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik – mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható. A törvényhely (2) bekezdése szerint továbbá a rendőr jogszerű intézkedésének való ellenszegülés esetén az e törvényben meghatározott intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazhatók.

A rendőrök hivatkoztak arra, hogy a panaszossal szemben feljelentést tettek a Szabs. tv. 216. §-a szerinti jogszerű intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének elkövetése miatt.

A Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül (egyébként a szabálysértési hatóság azt elbírált, a panaszossal szemben pénzbírságot szabott ki) – azt vizsgálta, hogy abban a pillanatban, amikor a panaszos már a háza udvarára bejutott, megvalósított-e szabálysértést, ami elégséges jogalapot szolgáltatott volna a magánlakásba belépéssel való intézkedésre. A Testület ugyanakkor hangsúlyozza: nem abban a kérdésben foglal állást, hogy a panaszos elkövette-e a Szabs. tv. 216. §-a szerinti szabálysértést vagy sem, csupán abban, hogy az adott helyen és időben rendelkezésre álló adatok alapján a rendőrök dönthettek-e úgy, hogy a panaszos kimerítette a hivatkozott szabálysértés tényállását (mivel ebben az esetben nem elegendő a szabálysértés elkövetésének gyanúja). A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy az utcán a panaszos nem merítette ki a szabálysértést. Összhangban az Állásfoglalás III. rész 1) pontjában megállapítottakkal ugyanis azt fogadta el a Testület, hogy nem közlekedésrendészeti intézkedés keretében intézkedtek vele szemben.

A Testület a rendelkezésére álló bizonyítékok értékelésével arra a meggyőződésre jutott, hogy a rendőrök a panaszos magánlakásnak minősülő udvarán kezdték meg a rendőri intézkedést. A Testület – elfogadva a panaszos állítását, miszerint nem az utcán állították meg, hanem kintről kiabáltak be a rendőrök, majd engedélye nélkül léptek be az udvarára – úgy ítélte meg, hogy a magánlakásba való belépésre nem volt jogalap. Ennek megfelelően a rendőrök ezen magatartásukkal sértették a panaszosnak az Alaptörvényben biztosított magánlakás sérthetlenségéhez fűződő alapjogát.

4) A panaszos sérelmezte a vele szemben intézkedő rendőrök hangnemét, agresszív bánásmódját. A rendőrök gúnyosan beszéltek vele (bekapcsolják neki a szirénát, ha kell, a miniszternél tegyen feljelentést), és megalázó kifejezésekkel illették. A panaszos élettársa a tanúkénti meghallgatása során csupán arról tudott nyilatkozni, hogy a bekapcsolva maradt mobiltelefonján keresztül hallotta, amint a panaszos valakivel vitatkozik, annak szövegét azonban nem értette.

A rendőrségi dokumentumokban a rendőrök ezzel a panaszosi állítással szemben azt nyilatkozták, hogy éppen a panaszos volt az, aki agresszív módon beszélt, kiabált, obszcén kifejezéseket használt és ismételt, olyannyira, hogy feljelentést tettek ellene garázdaság szabálysértése miatt.

A Testület a panasz bánásmódra vonatkozó része tekintetében utal az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondatára, amely szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. Az intézkedő rendőrökkel – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaival – szemben minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Ezen törvényi rendelkezéssel összefüggésben a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire, különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége. Ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület továbbá felhívja a figyelmet a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexében (a továbbiakban: Etikai Kódex) foglalt követelményekre is, amelyek ugyan nem minősülnek jogszabályi előírásoknak, azonban alapjaiban meghatározzák a rendőri hivatás értékeit, megtestesítik az állampolgárok rendőrökkel szemben támasztott elvárásait, erkölcsi iránymutatásul szolgálnak, illetve morális alapot biztosítanak a rendőrség és az egyes rendőrök számára. Az Etikai Kódex 1. pontja

szerint a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie”. Az Etikai Kódex 5. pontja kimondja, hogy „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit [...] indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz [...] megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint pedig a rendőr „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület a fentiekben túlmenően utal a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakra, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A Testület a panaszossal szemben intézkedő rendőrök hangneme és bánásmódja tekintetében a rendelkezésére álló, egymásnak ellentmondó bizonyítékok alapján nem tudott megnyugtatóan állást foglalni, ezért az Rtv. hivatkozott rendelkezésének megsértése miatt a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

IV.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a rendőrség által hivatkozott közlekedésrendészeti intézkedés helyett az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése szerinti igazoltatás biztosított jogalapot a panaszossal szembeni rendőri intézkedésre, amely a panaszos személyi adatokhoz való jogát jogszerűen korlátozta. A panaszossal szemben alkalmazott, sérülést okozó testi kényszer azonban minden jogalapot nélkülözött, amely súlyosan sértette a testi épséghez és emberi méltósághoz való jogát. A rendőrök továbbá jogalap nélkül kezdték meg a magánlakásban intézkedésüket, amellyel sérült a panaszos magánlakás sérthetlenségéhez fűződő joga. A panaszossal szembeni rendőri hangnem és bánásmód tekintetében ugyanakkor – a bizonyítékok feloldhatatlan ellentéte miatt – az emberi méltósághoz való jogának sérelme nem megállapítható.

Az egyes alapjogok sérelme összességében mindenképpen elérte azt a szintet, amely a Testület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza. Ennek megfelelően a rendelkező részben foglaltak szerint – az Rtv. 93/A. §-ának (6) bekezdése alapján – az állásfoglalást megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

Budapest, 2016. szeptember 15.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
előadó testületi tag

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET